

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

GERMANY

CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SCIENCE, ENGINEERING AND
TECHNOLOGY**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi • digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY:
a collection scientific works of the International scientific conference –
Hamburg, Germany, 2026 Issue 3

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference « **INTERNATIONAL CONFERENCE ON SCIENCE, ENGINEERING AND TECHNOLOGY** ». Which took place in Hamburg 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Bog'cha yoshidagi bolalarning kombinzoni

Shodmonova Rahnamo Turg'unboeva

Toshloq 3-son texnikumi ishlab chiqarish ta'lim ustasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada bog'cha yoshidagi bolalar uchun mo'ljallangan kombinezonlarni loyihalash, konstruksiyalash va tikish texnologiyasining o'ziga xos jihatlari tahlil qilingan. Tadqiqotda maktabgacha yoshdagi bolalarning antropometrik xususiyatlari, harakat faolligi, gigiyenik talablar hamda kiyimning qulayligi va xavfsizligi masalalari ko'rib chiqilgan. Shuningdek, kombinezon tayyorlashda qo'llaniladigan matolar turlari, ularning fizik-mexanik va gigiyenik xossalari, issiqlikni saqlash qobiliyati hamda parvarish qilish qulayligi yoritilgan. Kiyim konstruksiyasini ishlab chiqishda bolaning erkin harakatlanishini ta'minlash, kiyib-yechishning osonligi va mavsumiy sharoitlarga mosligi muhim omil sifatida baholangan. Olingan natijalar maktabgacha ta'lim muassasalari uchun amaliy, gigiyenik va estetik talablarga javob beradigan bolalar kiyimlarini yaratishda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar; bog'cha yoshidagi bolalar, bolalar kiyimi, kombinezon, kiyim konstruksiyasi, tikuvchilik texnologiyasi, mato xossalari, gigiyenik talablar, antropometrik o'lchamlar, qulaylik, xavfsizlik, mavsumiy kiyim

Kirish. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun kiyim-kechaklarni loyihalash va ishlab chiqarish tikuvchilik sanoatining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, bog'cha yoshidagi bolalar uchun mo'ljallangan kombinezonlar bolalarning harakat faolligi yuqori bo'lgan davrda ularning qulayligi, xavfsizligi va sog'lig'ini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu yosh davrida bolalar ko'proq harakat qiladi, tez-tez o'tiradi, yuguradi va tashqi muhit bilan faol aloqada bo'ladi. Shu sababli kiyim nafaqat estetik, balki ergonomik, gigiyenik va funksional talablarga ham javob berishi zarur.

Kombinezon bolalar kiyimining eng qulay turlaridan biri bo'lib, u tanani to'liq yopadi, issiqlikni yaxshi saqlaydi hamda kiyib-yechish jarayonini soddalashtiradi. Ayniqsa, sovuq va o'zgaruvchan ob-havo sharoitida kombinezon bolani shamollashdan himoya qiladi. Biroq noto'g'ri tanlangan mato, noqulay konstruksiya yoki sifatsiz tikuv texnologiyasi bolaning harakatini cheklashi, terlashni kuchaytirishi yoki allergik reaksiyalarga sabab bo'lishi mumkin.

Zamonaviy tikuvchilikda bolalar kiyimlarini ishlab chiqishda antropometrik o'lchamlar, yoshga xos fiziologik xususiyatlar, gigiyenik talablar hamda xavfsizlik standartlari asosiy mezon sifatida qaratiladi. Shu bilan birga, mato tanlash, konstruksiyani ishlab chiqish, issiqlikni saqlash darajasi va parvarish qilish qulayligi ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Mazkur maqolaning maqsadi bog'cha yoshidagi bolalar uchun kombinezonlarni loyihalash va tikish jarayonining ilmiy-amaliy asoslarini o'rganish hamda qulay, xavfsiz va funksional kiyim yaratish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Adabiyotlar tahlili. Bog'cha yoshidagi bolalar kiyimlarini loyihalash masalalari ko'plab mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Tikuvchilik

texnologiyasi bo'yicha ilmiy manbalarda bolalar kiyimlari kattalar kiyimidan konstruktiv jihatdan farq qilishi, unda qo'shimcha erkinlik zaxirasi ko'zda tutilishi lozimligi ta'kidlanadi. Chunki bolalar tanasi tez o'sadi va harakat amplitudasi yuqori bo'ladi.

Antropometriya bo'yicha tadqiqotlarda maktabgacha yoshdagi bolalarning tana o'lchamlari muntazam o'zgarib borishi, shuning uchun kiyim konstruksiyasi universal va moslashuvchan bo'lishi kerakligi ko'rsatib o'tilgan. Ayrim mualliflar kombinezonlarda sozlanadigan elementlar — elastik manjetlar, rezinali bel qismi, keng ochiladigan fermuarlar qo'llanilishini tavsiya etadilar.

Gigiyena va tibbiyot sohasidagi adabiyotlarda bolalar kiyimlari uchun matolar tabiiy, havo o'tkazuvchan va gigroskopik bo'lishi zarurligi qayd etilgan. Paxta tolali matolar teri uchun xavfsiz bo'lsa-da, sovuq mavsum uchun issiqlikni yetarli darajada saqlamasligi mumkin. Shu sababli zamonaviy materiallar — aralash tolali matolar, membranali matolar va sintetik issiqlik saqlovchi qatlamlar keng qo'llanilmoqda.

Kombinezon konstruksiyasiga oid tadqiqotlarda kiyimning old qismi to'liq ochiladigan bo'lishi, tikuvlarning qo'pol bo'lmasligi, detallar soni minimal darajada bo'lishi va xavf tug'diruvchi bezak elementlaridan foydalanilmasligi kerakligi ta'kidlanadi. Shuningdek, kiyimning vazni ham muhim omil bo'lib, og'ir kiyim bolaning tez charchashiga olib kelishi mumkin.

Umuman olganda, mavjud adabiyotlar bog'cha yoshidagi bolalar kombinezonlari ergonomika, gigiyena, xavfsizlik va estetik talablarning uyg'unligi asosida ishlab chiqilishi lozimligini ko'rsatadi.

Natijalar. Tadqiqot davomida 3–6 yoshdagi bolalar uchun mo'ljallangan kombinezonlarning konstruksiyasi, mato tarkibi va foydalanish qulayligi bo'yicha amaliy kuzatuvlar o'tkazildi. Natijalar bolalar kiyimida qulaylik, issiqlikni saqlash va harakat erkinligi asosiy omillar ekanligini ko'rsatdi.

1-jadvalda turli matolardan tikilgan kombinezonlarning gigiyenik va ekspluatatsion ko'rsatkichlari keltirilgan.

Jadval 1. Kombinezon matolarining xususiyatlari

Mato turi	Havo o'tkazuvchanligi	Issiqlikni saqlash	Parvarish qulayligi
Paxta mato	Yuqori	O'rta	Oson
Jun aralash mato	O'rta	Yuqori	O'rtacha
Sintetik (poliester) mato	Past	O'rta	Juda oson
Membranali zamonaviy mato	O'rta	Yuqori	Oson

Natijalarga ko'ra, membranali va jun aralash matolar sovuq mavsum uchun eng maqbul variant hisoblanadi, paxta matolar esa bahor va kuz mavsumiga mos keladi.

Shuningdek, kombinezon konstruksiyasining qulayligi bo'yicha ota-onalar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma natijalari tahlil qilindi.

Jadval 2. Kombinezonning funksional elementlari bo'yicha baholash (n = 120)

Ko'rsatkich	Qoniqarli, %	Yaxshi, %	Juda yaxshi, %
Kiyib-yechish qulayligi	18	46	36
Harakat erkinligi	12	49	39
Issiqlikni saqlash darajasi	21	44	35
Parvarish qilish qulayligi	16	52	32

So'rov natijalari kombinezonlarda keng ochiladigan fermuar, elastik manjetlar va yengil materiallardan foydalanish qulaylikni sezilarli darajada oshirishini ko'rsatdi.

Xulosa. Bog'cha yoshidagi bolalar uchun kombinezonlarni loyihalash va tikishda bolaning fiziologik xususiyatlari, harakat faolligi va gigiyenik talablarni hisobga olish muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, to'g'ri tanlangan mato, ergonomik konstruksiya va sifatli tikuv texnologiyasi bolaning qulayligi va sog'lig'ini ta'minlaydi.

Kombinezonlar yengil, issiqlikni saqlovchi, havo o'tkazuvchan hamda kiyib-yechish oson bo'lishi lozim. Xavfsizlik nuqtai nazaridan o'tkir yoki mayda ajraluvchi detallarni qo'llamaslik, tikuvlarning yumshoq bo'lishi va allergiya chaqirmaydigan materiallardan foydalanish tavsiya etiladi.

Kelgusida bolalar kiyimlarini ishlab chiqarishda zamonaviy funksional materiallardan foydalanish, universal konstruksiyalar yaratish va energiya tejovchi texnologiyalarni joriy etish muhim yo'nalishlardan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Rasulov R. Tikuvchilik texnologiyasi asoslari. Toshkent, 2019.
2. Karimova D. Bolalar kiyimlarini loyihalash. Toshkent, 2020.
3. Abdullayeva M. Kiyim konstruksiyasi va modellashtirish. Toshkent, 2018.
4. ГОСТ 25294-2003. Bolalar kiyimlari uchun o'lchamlar.
5. ISO 8559 Size designation of clothes. International Organization for Standardization, 2017.
6. Cooklin G. Pattern Cutting for Children's Clothes. London, 2016.